

Rapport om EU-medborgarskapet 2010: Att undanröja hindren för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter

Europaparlamentets resolution av den 29 mars 2012 om rapporten om EU-medborgarskapet 2010: Att undanröja hindren för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter (2011/2182(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om överläggningarna i utskottet för framställningar,
- med beaktande av rätten att göra framställningar, vilken fastslås i artikel 227 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av artikel 20 i EUF-fördraget, där begreppet medborgarskap definieras,
- med beaktande av andra delen i EUF fördraget, som bär rubriken ”Icke diskriminering och unionsmedborgarskap”, och av avdelningarna III och V i stadgan om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av artikel 45 i EUF-fördraget, enligt vilken garantin om fri rörlighet för arbetstagare i EU innebär ett förbud mot all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor,
- med beaktande av artiklarna 3, 10 och 11 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 8 i EUF-fördraget,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 27 oktober 2010 med titeln ”Rapport om EU-medborgarskapet 2010: Att undanröja hindren för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter” (COM(2010)0603),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 27 oktober 2010 med titeln ”På väg mot en inre marknadsakt – Att skapa en verkligt konkurrenskraftig social marknadsekonomi” (COM(2010)0608),
- med beaktande av rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier² (nedan kallat "direktivet om fri rörlighet"),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den

¹ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2.

² EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer¹ (nedan kallat "kvalifikationsdirektivet"),

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen²,
 - med beaktande av sin resolution av den 2 april 2009 om problemen med och framtidsutsikterna för unionsmedborgarskapet³,
 - med beaktande av kommissionens förslag av den 11 augusti 2011 till Europaparlamentets och rådets beslut om Europaåret för medborgarna (2013) (COM(2011)0489),
 - med beaktande av Stockholmsprogrammet, där medborgarna står i fokus för EU:s politik på området frihet, säkerhet och rättvisa samtidigt som respekten för mångfald och skyddet av de mest utsatta garanteras,
 - med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för framställningar och yttrandena från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd, utskottet för kultur och utbildning och utskottet för konstitutionella frågor (A7-0047/2012), och av följande skäl:
- A. Unionsmedborgarna har oavsett funktionshinder bland annat rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, rösträtt och rätt att kandidera i val till Europaparlamentet och i kommunala val i den medlemsstat där de är bosatta, rätt till konsuleriskt skydd av en annan medlemsstats diplomatiska eller konsuleriska myndigheter i ett tredjeland samt rätt att göra framställningar till Europaparlamentet och vända sig till Europeiska ombudsmannen respektive unionens institutioner och rådgivande organ på något av fördragets språk⁴.
- B. I Lissabonfördraget har begreppet unionsmedborgarskap – som först infördes genom Maastrichtfördraget 1992 – och de rättigheter som härrör från detta, vilka också drivs av rättspraxis, fördjupats och förtydligats genom att EU:s status och profil som försvarare av medborgarnas rättigheter stärkts, genom att lagstiftningsmedel tillhandahålls för att stimulera ett aktivt engagemang från EU-medborgarnas sida och genom att nya rättigheter skapas eller främjas, till exempel det europeiska medborgarinitiativet och de individuella rättigheterna i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Unionsmedborgarskapet medför både rättigheter och skyldigheter.
- C. Detta visar på EU:s strävan att sätta medborgaren i centrum för unionens åtgärder och att arbeta för att skapa ett område med frihet, rättvisa och rättigheter för alla EU-medborgare.
- D. EU-domstolens rättspraxis välkomnas vad gäller tolkningen av artikel 51 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet ERT-målet. Där betonas att också

¹ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

² EUT L 284, 30.10.2009, s. 1.

³ EUT C 137 E, 27.5.2010, s. 14.

⁴ Artikel 20.2 i EUF-fördraget.

medlemsstaternas institutioner är bundna av unionens grundläggande rättigheter, som äger företräde, om de genom nationella åtgärder vill begränsa de grundläggande friheter som garanteras i EUF-fördraget.

- E. Den fria rörligheten ingår i begreppen mänskliga rättigheter och unionsmedborgarskap och utgör en av de grundläggande fri- och rättigheter som tillerkänns unionsmedborgarna i fördragen.
- F. Sju år efter det att direktivet om fri rörlighet trätt i kraft finns det fortfarande alltför många problem kvar när det gäller genomförandet av direktivet. De flesta klagomålen rör EU-medborgarnas rätt till inresa, uppehållsrätt för längre tid än tre månader, giltigheten för uppehållstillstånd, behållande av uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt samt deras familjemedlemmars rättigheter.
- G. Många medborgare har inte tillgång till all relevant information om sina rättigheter enligt direktivet om fri rörlighet, särskilt när de åberopar rättigheter för familjemedlemmar som är tredjelandsmedborgare.
- H. EU-medborgare som har hemvist i Förenade kungariket och som ansöker om vissa socialförsäkringsförmåner måste genomgå ett så kallat uppehållsrättstest, enligt vilket personer som inte är brittiska medborgare måste uppfylla ytterligare krav.
- I. Frågan om Frankrikes deportation av romer under 2010 var kontroversiell inte enbart ur perspektivet grundläggande rättigheter, utan också ur synvinkeln om rätten till fri rörlighet och med avseende på diskriminering på grund av nationalitet, ras och etniskt ursprung.
- J. Europaparlamentet antog den 15 december 2011 en resolution om fri rörlighet för arbetstagare i Europeiska unionen¹ med särskild tonvikt på rumänska och bulgariska arbetstagares rättigheter på den inre marknaden. Flera medlemsstater har beslutat att införa eller behålla övergångsbestämmelser som begränsar tillträdet till deras arbetsmarknader för rumäner och bulgarer. Sådana åtgärder kan leda till exploatering av arbetstagarna, olagligt arbete och bristande tillgång till socialförsäkringsförmåner.
- K. Utövandets av en rad rättigheter som medborgarna tillerkänns i unionslagstiftningen är beroende av och främjas av en fri eller frivillig rörlighet för arbetstagare. Att underlätta den fria rörligheten kan därför göra det lättare för medborgarna att dra full nytta av den inre marknaden, samtidigt som det är en central drivkraft för tillväxten.
- L. Rätten att fritt röra sig och uppehålla sig på medlemsstaternas territorium ger en bättre förståelse av värdet av den europeiska integrationen, under förutsättning att den åtföljs av konkreta åtgärder i EU och medlemsstaterna vad gäller information, utbildning, erkännande av kvalifikationer samt rörlighet för arbetstagare (säsongarbetare, gränsarbetare, utsända arbetstagare och arbetstagare som förflyttas på grund av flytt av huvudkontor osv.).
- M. Ett stort antal framställningar har avslöjat problem med tillgången till socialförsäkringsförmåner, huvudsakligen gällande bristande samarbete från nationella myndigheters sida, felaktig tillämpning av principen om sammanläggning av förmåner

¹ Antagna texter, P7_TA(2011)0587.

från flera medlemsstater (särskilt i fråga om överföring av pensionsrättigheter), underlåtenhet att lämna korrekt information om tillämpliga regler samt omständlig handläggning av ärenden. Domstolens dom av den 21 juli 2011¹ bekräftar EU-medborgarnas rätt att flytta till en annan medlemsstat och omfattas av socialförsäkringsförmåner där.

- N. Inom ramen för Bolognaprocessen blir examensbevis för avslutade universitetsstudier allmänt erkända som ett steg mot ett enklare erkännande av kvalifikationer.
- O. De problem som beror på ett felaktigt genomförande av direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer (kompensationsåtgärder, krav på kompletterande handlingar, avslag utan grund från värdmedlemsstaten, otillbörliga dröjsmål i behandlingen av ansökningar, systematiska krav på särskilda språktest) utgör avsevärda hinder för utövandet av medborgarnas rättigheter i hela EU, och därmed berövas medborgarna förmånerna från den sociala sammanhållningen.
- P. Framställare har anklagat den tyska barnavårdsmyndigheten (Jugendamt) för diskriminering av icke-tyska makar i blandäktenskap. I och med att Jugendamt agerar oberoende bidrar de i vissa fall till svårigheterna för utländska fränkskilda föräldrar som önskar lämna Tyskland med sina barn.
- Q. Den 25 oktober 2011 antog parlamentet en resolution om rörlighet och integrering av personer med funktionsnedsättning². Ett stort antal framställningar inges av funktionshindrade, som dagligen stöter på många hinder som gör att de inte kan utöva sina rättigheter som EU-medborgare, till exempel ta del av utbildningssystemet på samma villkor som alla andra och få tillgång till försäkringar eller kunna utnyttja kollektivtrafiken. Det behövs ett enhetligt EU-system för att fastställa graden av funktionshinder. Om ett sådant system inte införs kan det leda till orättvisor och socialt utanförskap.
- R. Alla EU-medborgare som ställs inför rätta i en medlemsstat har för sitt försvar rätt att få tillgång till handlingar översatta till sitt modersmål för att all diskriminering på grund av språk ska motverkas, och de måste i synnerhet informeras om varje rättsligt förfarande som inletts mot dem inom en rättsligt godtagbar tidsperiod.
- S. De största hindren för ett aktivt utövande av unionsmedborgarskapet står att finna i att människor inte är medvetna om sina rättigheter som unionsmedborgare och att det saknas tydligt strukturerade och brett tillgängliga informationstjänster. I sina åtgärder för att stärka unionsmedborgarskapet måste parlamentet och kommissionen konsekvent fokusera på bättre, lämpligt finansierad kommunikation till medborgarna och medlemsstaterna både lokalt och nationellt, samtidigt som man undanröjer alla kvarvarande rättsliga och administrativa hinder för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter och ser till att de har enkel tillgång till tydlig och korrekt rådgivning.
- 1. Europaparlamentet välkomnar rapporten om EU-medborgarskapet 2010, där målet att avlägsna hindren för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter fastställs. Parlamentet anser att förslagen i rapporten utgör konkreta åtgärder för att minska onödiga

¹ Se Lucy Stewart mot Secretary of State for Work and Pensions, Mål C-503/09.

² Antagna texter, P7_TA(2011)0453.

kostnader och därmed stärka EU-medborgarnas köpkraft, vilket är särskilt viktigt i kristider. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som anges i rapporten läggs fram så snart som möjligt och godkänns, så att EU-medborgarnas rättigheter kan börja gälla i praktiken och alla medlemsstater avlägsnar de ovannämnda hinder som står i vägen och samtidigt inför administrativa åtgärder som gör det enklare att i full utsträckning utöva dessa rättigheter samt undanröjer eventuella motstridigheter mellan den nationella lagstiftningen och EU-rätten.

2. Fastän rätten att göra framställningar till Europaparlamentet uttryckligen anges i fördragen är denna möjlighet inte tillräckligt känd och utnyttjas för lite. Europaparlamentet efterlyser därför bättre, aktiv kommunikation med medborgarna – omfattande motiveringar och förklaringar – om deras rätt att göra framställningar på ett av EU:s officiella språk. Vidare uppmanas kommissionen att liksom parlamentet göra mer för att marknadsföra rätten att göra framställningar via sina kontor i medlemsstaterna, sina decentraliserade informationsnätverk, nätverket av nationella ombudsmän samt alla organisationer som arbetar med kommissionen och parlamentet, så att man når så många medborgare som möjligt och delar med sig av bästa praxis.
3. Europaparlamentet anser att det europeiska medborgarinitiativet, som kommer att börja tillämpas den 1 april 2012, utgör det första verktyget för deltagandedemokrati över gränserna och kommer att ge medborgarna möjlighet att engagera sig aktivt i utformningen av EU:s politik och lagstiftning. Parlamentet vill se en ändamålsenlig, insynsvänlig och ansvarsfull tillämpning av förordningen om medborgarinitiativet och uppmanar särskilt EU:s institutioner och medlemsstater att bli klara med alla nödvändiga administrativa och praktiska arrangemang i god tid och att ta på sig en aktiv roll och ta aktiv del i arbetet med att informera medborgarna om detta nya instrument på ett sådant sätt att alla EU-medborgare till fullo kan dra nytta av det, samt särskilt att utnyttja Europaåret för medborgarna (2013) som ett tillfälle att öka medvetenheten. Vidare anser parlamentet att utskottet för framställningar, tack vare sin erfarenhet av direktkontakter med medborgarna, bör få ansvaret att leda de offentliga utfrågningarna av dem som ansvarar för framgångsrika europeiska medborgarinitiativ, enligt artikel 11 i förordningen om medborgarinitiativet. Parlamentet föreslår att kommissionen regelbundet lägger fram en rapport till utskottet för framställningar om genomförandet av medborgarinitiativet.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vid utarbetandet av sin årsrapport om tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna inte bara fokusera på tillämpningen av stadgan, utan också på alla artiklar i EU-fördraget som rör grundläggande rättigheter och på situationen för de grundläggande rättigheterna i EU. Kommissionen uppmanas att i rapporten ta med utförligare information om medlemsstaternas genomförande av stadgan i samband med tillämpningen av EU-rätten och om frågor som medborgare tagit upp med kommissionen, hur den behandlade dessa frågor och vilka konkreta uppföljningsåtgärder den vidtog.
5. Europaparlamentet uppmanar alla unionens institutioner, organ och byråer att garantera rätten till tillgång till handlingar enligt förordning (EG) nr 1049/2001¹, som är en viktig rättighet för EU-medborgarna, genom att förbättra öppenheten och göra tillgången till handlingar och information enkel och användarvänlig, bland annat genom teknik utan

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145, 31.5.2001, s. 43.

hinder, så att beslutsprocessen kommer närmare medborgarna. Parlamentet hänvisar i detta sammanhang till den centrala betydelse som Europeiska ombudsmannens arbete har för tillämpningen av rätten till tillgång till handlingar från EU:s institutioner.

6. Rätten till tillgång till information är en av hörnstenarna i demokratin. Europaparlamentet betonar att tillgång till information inte får leda till att andra grundläggande rättigheter kränks, såsom rätten till personlig integritet och uppgiftsskydd. Tillgång till information som EU:s institutioner förfogar över är av primärt intresse för medborgare som vill förstå de politiska och ekonomiska övervägandena bakom olika beslut. Parlamentet anser att kommissionen kan ge större tillgång till information om utredningar och överträdelseärenden utan att äventyra syftet med utredningarna. Det överordnade allmänintresset kan mycket väl motivera att handlingar i sådana ärenden ska lämnas ut, särskilt i fall där grundläggande rättigheter, människors eller djurs hälsa och skydd mot irreparabla skador på miljön kan stå på spel samt där förfaranden pågår avseende diskriminering av en minoritet eller kränkningar av den mänskliga värdigheten, förutsatt att skyddet för affärshemligheter och känslig information som rör domstolsmål, konkurrensärenden och personalakter garanteras.
7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta det pågående arbetet med att se till att medlemsstaterna införlivar och genomför direktivet om fri rörlighet fullständigt och korrekt och att till fullo utnyttja sin befogenhet att inleda överträdelseförfaranden. Medlemsstaterna uppmanas att avlägsna befintliga rättsliga och praktiska hinder för den fria rörligheten för medborgarna och att inte införa besvärliga, omotiverade administrativa förfaranden eller godta oacceptabla metoder som inskränker tillämpningen av denna rättighet. Vidare uppmanas kommissionen att intensifiera sitt arbete med att öka medvetenheten om medborgarnas rätt till fri rörlighet och att hjälpa dem att utöva denna rättighet, särskilt när den förvägras dem eller begränsas, eller när det tillämpas metoder som leder till direkt eller indirekt diskriminering. I detta sammanhang uppmanas kommissionen att lägga fram en utvärdering av politiken för fri rörlighet i nästa rapport om EU-medborgarskapet och att föreslå konkreta sätt att stödja tillämpningen av fri rörlighet. Även om begreppet unionsmedborgarskap är nära kopplat till rätten till fri rörlighet drar också alla medborgare som inte lämnar sin egen medlemsstat fördel av sina rättigheter som unionsmedborgare.
8. Europaparlamentet upprepar sina tidigare uppmaningar till medlemsstaterna att garantera den fria rörligheten för alla EU-medborgare och deras familjemedlemmar, utan diskriminering på grund av sexuell läggning eller nationalitet. Parlamentet upprepar sin uppmaning till medlemsstaterna att till fullo tillämpa de rättigheter som ges i artiklarna 2 och 3 i direktiv 2004/38/EG¹ inte bara för makar av olika kön utan också för registrerade partner, medlemmar av en EU-medborgares hushåll eller en partner med vilken en EU-medborgare har ett vederbörligen styrkt varaktigt förhållande, inklusive partner i samkönade par, på grundval av principerna om ömsesidigt erkännande, jämlikhet, icke-diskriminering, värdighet och respekt för privatlivet och familjelivet. I samband med detta uppmanas kommissionen att se till att direktivet tillämpas strikt.
9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att avlägsna hindren för EU-medborgarnas fria rörlighet, att ge mobila arbetstagare vägledning och råd om arbetstillfällen och levnads- och arbetsvillkor i EU samt att öka medborgarnas

¹ EUT, L 158, 30.4.2004, s.77.

medvetenhet om riskerna med olagligt arbete och om fördelarna med lagligt arbete (skatteförmåner, sociala förmåner, rätt till yrkesutbildning, rätt till medborgarskap, rätt till bostad, rätt till familjeåterförening, barns tillgång till utbildning och lärlingsutbildning) genom redan befintliga verktyg (Eures).

10. Europaparlamentet vill se bättre samordning mellan medlemsstater som hanterar problem som dubbelbeskattning och bristfällig harmonisering av beskattning på pensioner för EU-medborgare. Därför uppmanar parlamentet medlemsstaterna att förbättra och uppdatera sina avtal om bilateralt samarbete. Parlamentet stöder kommissionens arbete med ny lagstiftning som ska undanröja sådana skattehinder och menar att särskild uppmärksamhet bör ägnas åt registreringsavgifter för motorfordon som tidigare varit registrerade i en annan medlemsstat.
11. Europaparlamentet uppmanar de medlemsstater som i enlighet med Rumäniens och Bulgariens anslutningsfördrag till EU beslutade att införa ett moratorium på sju år, till den 1 januari 2014, innan arbetstagare från dessa länder kan åtnjuta den fria rörligheten inom EU eller att fortsätta att tillämpa övergångsbestämmelser som begränsar rumäners och bulgarers tillträde till deras arbetsmarknader¹, att så snart som möjligt se över sina beslut under beaktande av principen om likabehandling, förbudet mot diskriminering, grundlösheten i dessa beslut samt solidaritetsprincipen, så att de sysselsättningsrättigheter som är kopplade till EU-medborgarskapet inte längre begränsas för rumänska och bulgariska medborgare.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ägna mer uppmärksamhet åt och svara mer exakt på de många framställningar som gjorts om svårigheterna med användningen av civilståndshandlingar överallt och med erkännandet av dessa handlingar och deras verkan². Det är viktigt att man så snart som möjligt gör framsteg i riktning mot ett ömsesidigt erkännande av civilståndshandlingar och ser till att de kan användas överallt, utan diskriminering, mot bakgrund av artikel 21 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.
13. Europaparlamentet framhåller att kollektiva utvisningar strider mot direktivet om fri rörlighet, förutom att de går stick i stäv med de grundläggande värden och principer som Europeiska unionen bygger på. Parlamentet påminner om att all begränsning av den fria rörligheten och uppehållsrätten med hänvisning till allmän ordning eller säkerhet enligt direktivet om fri rörlighet uteslutande måste grunda sig på den berörda personens eget uppförande, utan någon som helst diskriminering på grund av exempelvis funktionshinder eller etniskt eller nationellt ursprung. Brist på ekonomiska medel eller andra skäl, såsom gottgörelse, sanktioner eller fråntagande av rättigheter, får heller inte användas som motivering för en automatisk utvisning av unionsmedborgare (skäl 16 och artikel 14).
14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna med skärpa att upphöra med sådan politik och ogiltigförklara eller upphäva sådana lagar som direkt eller indirekt innebär diskriminering av romer och andra minoritetsgrupper på grund av ras och etnisk tillhörighet. Medlemsstaterna uppmanas också att upphöra med all förföljelse, avhysning och utvisning och allt beslagtagande av minoritetsgruppers tillgångar. Parlamentet uppmanar samtliga medlemsstater och EU att gemensamt ta ansvar för att främja och

¹ Se bland annat framställningarna 0810/2011 och 0900/2011.

² Se bland annat framställning 0632/2008.

underlätta integreringen av romerna genom att ge dem samma rättigheter och skyldigheter som andra EU-medborgare, i linje med Europaparlamentets resolution av den 9 mars 2011 om EU-strategin för integrering av romer¹ och kommissionens meddelande om en EU-ram för nationella strategier för integrering av romer fram till 2020 (COM(2011)0173), liksom att främja och slå vakt om deras grundläggande rättigheter.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att koppla prioriteringar beträffande social integration till tydliga mål som omfattar skyddet av medborgarna mot diskriminering på livets alla områden och främjandet av social dialog mellan romer och icke-romer för att bekämpa rasism och främlingsfientlighet. I sin egenskap av fördragens väktare uppmanas kommissionen att se till att gällande lagstiftning tillämpas fullt ut och att rasistiskt motiverade brott bestraffas på lämpligt sätt².
16. Även om rätten till fri rörlighet och fri bosättning är djupt förankrad i unionens primärrätt och väl utvecklad i sekundärrätten är tillämpningen av lagstiftningen fortfarande otillfredsställande, vilket oroar Europaparlamentet. Medlemsstaterna bör bidra till att undanröja de kvarstående administrativa och rättsliga hinder som uppmärksammas av EU-institutioner eller utskottet för framställningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att noga kontrollera att medlemsstaterna genom lagstiftning och praxis inte överträder de rättigheter som EU-medborgarna får genom fördragen och direktivet om fri rörlighet och att de inte lägger en orimlig börda på EU-medborgarna och deras familjer och indirekt begränsar deras rätt till fri rörlighet.
17. Europaparlamentet påminner om att EU:s närmare 80 miljoner personer med funktionshinder fortfarande stöter på hinder – ofta oöverstigliga – när de på olika sätt försöker utnyttja sin rätt som unionsmedborgare att fritt röra sig. Därför uppmanar parlamentet EU:s institutioner och medlemsstater att identifiera och undanröja hinder som begränsar funktionshindrades möjligheter att åtnjuta sina rättigheter som EU-medborgare och att göra det lättare för funktionshindrade att så snart som möjligt få tillgång till alla transportmedel, infrastrukturer och offentliga utbildnings- och informationstjänster utan förseningar eller extrakostnader, i enlighet med EU:s handikappstrategi 2010–2020 (COM(2010)0636) och ovannämnda resolution av den 25 oktober 2011. Parlamentet hänvisar också till den oproportionerligt stora andelen äldre med begränsad rörlighet. Parlamentet efterlyser ett program av Erasmustyp för personer med funktionshinder.
18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att hörselskadade som är misstänkta eller åtalade för brott samt målsägande i brottmål på begäran får tillgång till lämplig teckenspråkstolkning, så att skyddet av deras rättigheter och värdighet säkerställs. Parlamentet uppmärksammar kommissionen på behovet av sådana arrangemang.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att informera EU-medborgarna mer fullständigt om deras rättigheter och om vilka medel som står dem till buds för att hävda rättigheterna, inbegripet praktiska aspekter som kostnadsersättning på grundval av det europeiska sjukförsäkringskortet – mot bakgrund av kommissionens förslag om att underlätta bättre tillgång till gränsöverskridande hälso- och sjukvård och

¹ Antagna texter, P7_TA(2011)0092.

² Se bland annat framställningarna 1351/2008, 0945/2010 och 1300/2010.

med tanke på att patienternas rätt till information är grundläggande. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att med full hänsyn till de europeiska dataskyddsbestämmelserna i största möjliga mån utnyttja den potential som finns för telemedicin och e-hälsa fram till 2020. Parlamentet ser mycket positivt på kommissionens initiativ för att utveckla ett nytt system för elektroniskt utbyte av socialförsäkringsuppgifter, och efterlyser därför ett utökat samarbete mellan de nationella socialförsäkringssystemen. Parlamentet stöder även de pilotprojekt som syftar till att ge EU-medborgarna säker onlinetillgång till sina patientuppgifter och säkerställa att patientjournaler hanteras i kompatibla system.

20. Europaparlamentet konstaterar att de största hindren för att medborgarna ska kunna dra fördel av det större produktutbudet och de konkurrenskraftiga priserna på den inre marknaden är medborgarnas bristande kunskap om konsumenträttigheter i andra länder i EU och en bristande information till konsumenter som via nätet handlar i andra medlemsstater. Parlamentet anser att informationen riktad till konsumenter ibland är komplicerad och att en förenkling är nödvändig, till exempel i fråga om märkning.
21. Europaparlamentet påminner om kommissionens senaste publikationer om konsumentinflytande och ”tjugo-i-topp-listan över problem”, i vilka den betonar de luckor som finns kvar på den inre marknaden i fråga om information, lagstiftning och genomförande, exempelvis när det gäller missbruk av vissa katalogtjänster. Parlamentet uppmanar kommissionen att titta på utvecklingen av en digital inre marknad som en prioriterad fråga. Parlamentet välkomnar kommissionens arbete och åtagande avseende genomförandet av inre marknadsakten. Parlamentet vill se ytterligare åtgärder från medlemsstaternas sida, i samordning med kommissionen, för att överbrygga de hinder som gör att medborgarna inte får tillgång till onlinetjänster. I detta hänseende noterar parlamentet kommissionens förslag om en europeisk avtalsrätt.
22. Tillgången till banktjänster för EU-medborgare som etablerar sig i en annan medlemsstat bör underlättas ytterligare. Europaparlamentet uppmanar kommissionen med kraft att vidta de lagstiftningsåtgärder som behövs för att se till att alla EU-medborgare har tillgång till ett bankkonto för betalningar. Parlamentet betonar att insynen i fråga om bankavgifter måste förbättras.
23. Europaparlamentet konstaterar att det finns olikheter mellan medlemsstaterna vad gäller mobiltelefoni och internetabonnemang. Parlamentet betonar att minskningen av avgifterna till följd av roaming kunde komma till stånd enbart tack vare EU-lagstiftning. Parlamentet begär därför att varje medlemsstat offentliggör kostnader för sms- och mms-meddelanden, samtal per minut samt internetuppkoppling, i syfte att främja införandet av europeiska fasta taxor och på så sätt göra det möjligt att minska kostnader förknippade med rörlighet.
24. Europaparlamentet fördömer metoder som innebär att man binder upp konsumenter. Parlamentet vill att Europaåret för medborgarna utnyttjas som ett tillfälle att visa för medborgarna vilka åtgärder som har skyddat dem som konsumenter och hjälpt dem att behålla sin köpkraft i kristider.
25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att övervaka medlemsstaternas tillämpning av förordningarna om samordning av de sociala trygghetssystemen, med fokus på de nya aspekter som infördes genom förordningarna (EG) nr 883/2004 och (EG) nr 987/2009, som trädde i kraft den 1 maj 2010.

26. Europaparlamentet finner det oroande att många framställare av de brittiska myndigheterna tvingats genomgå ett ”uppehållsrättstest” för att få tillgång till subventionerat boende eller andra förmåner, till exempel arbetslöshetsersättning¹. Parlamentet framhåller särskilt att detta krav innebär indirekt diskriminering på grund av nationalitet och därmed strider mot artikel 4 i förordning (EG) 883/2004. Parlamentet kräver att Förenade kungariket anpassar sin lagstiftning till EU-rätten.
27. Europaparlamentet uppmanar skarpt Förenade kungariket att följa EU-domstolens beslut beträffande rätten att exportera kontant sjukpenning² och att inte tillämpa sin så kallade prövning av tidigare vistelse när andra representativa omständigheter kan användas för att fastställa en verklig anknytning till det brittiska socialförsäkringssystemet.
28. Europaparlamentet anser att ett uppdaterat kvalifikationsdirektiv bör fokusera på att undanröja hindren för rörlighet i utbildningssyfte, särskilt när det gäller ungdomar, och samtidigt harmonisera de olika informationskällor som för närvarande finns tillgängliga för yrkesverksamma och säkerställa samordning med webbportalen ”Ditt Europa”. Parlamentet uppmanar kommissionen att förbättra informationsutbudet om rörlighet för studerande, lärare och forskare i EU genom att inrätta en gemensam informationspunkt. Parlamentet instämmer i att ett frivilligt europeiskt yrkeskort skulle kunna vara ett verktyg för att underlätta unionsmedborgarnas rörlighet och ett konkret exempel på ett ”medborgarnas Europa”.
29. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen de medlemsstater som ännu inte har gjort det att inrätta det system för kompensationsåtgärder som krävs enligt artikel 10 i kvalifikationsdirektivet, inom ramen för den generella ordningen, eftersom deras underlåtenhet att göra detta förefaller skapa diskriminering på grund av nationalitet. I detta sammanhang påpekar parlamentet att medborgare i de medlemsstater som gick med i EU 2004 respektive 2007, särskilt sjukvårdspersonal (läkare, barnmorskor och sjuksköterskor), rapporterar att de stött på problem när det gäller erkännandet av deras kvalifikationer eller förvärvade rättigheter i en annan medlemsstat än deras egen³.
30. Europaparlamentet påminner om att en av de äldsta framställningarna som fortfarande är under behandling rör den diskriminering som lärare i utländska språk (”lettori”) har drabbats av på flera italienska universitet⁴. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidare undersöka den aktuella ”Gelmini-reformen”, som trädde i kraft i december 2010. Parlamentet uppmanar de italienska myndigheterna och de berörda universiteten att lösa frågan snarast. Parlamentet anser dock att detta inte är ett isolerat fall och att medlemsstaternas ombudsmän därför skulle kunna träffas för att diskutera lösningar för hela Europa.
31. Europaparlamentet föreslår att det inrättas en särskild internetportal som uppdateras mycket regelbundet för att nationella, regionala eller lokala förvaltningar ska kunna meddela vilka yrkesområden som är i behov av arbetskraft, i syfte att underlätta frivillig rörlighet.

¹ Se bland annat framställningarna 0401/2009 och 1119/2009.

² Mål C-299/05 av den 18 oktober 2007 och nu senast mål C-503/09 av den 21 juli 2011.

³ Se bland annat framställning 0112/2009.

⁴ Se bland annat framställningarna 0511/1998 och 0689/1998.

32. I förordning (EG) nr 2201/2003¹ fastställs principen om att barn bör ha möjlighet att upprätthålla sin relation till båda sina föräldrar efter att dessa separerat, även om de bor i olika medlemsstater. Även om införandet och tillämpningen av materiella regler om umgängesrätt för närvarande är en angelägenhet för medlemsstaterna påminner Europaparlamentet om att medlemsstaterna måste respektera EU-rätten när de utövar sina befogenheter, i synnerhet fördragsbestämmelserna om frihet för alla unionsmedborgare att resa till och bosätta sig i en annan medlemsstat² och upprätthållandet av kontakterna mellan föräldrar och barn, mor- och farföräldrar och barnbarn samt mellan syskon. Parlamentet tillägger att de ibland långa handläggningstiderna och de många förfaranden som föräldrar tvingas hantera då de vill återvända till sitt hemland med sitt/sina barn är ett hinder för EU-medborgarnas fria rörlighet. Parlamentet uppmanar kommissionen att utreda den diskriminering mot den icke-tyska maken i blandäktenskap som den tyska barnavårdsmyndigheten Jugendamt påstås göra sig skyldig till.
33. Europaparlamentet påpekar vikten av administrativt samarbete i frågor om civilstånd. Parlamentet konstaterar till exempel att en medlemsstat som önskar ändra ett barns civilrättsliga handlingar som är erkända i en annan medlemsstat måste underrätta medlemsstaten i fråga om avsikten att ändra handlingen så att handlingar som födelsebevis inte ska kunna ändras på ett sådant sätt att ett barns ursprungliga identitet utradas.
34. Europaparlamentet betonar att alla unionsmedborgare som erkänts som föräldrar till ett barn som fötts utom eller inom äktenskap måste informeras om möjligheterna att överklaga i händelse av separation för att få umgängesrätt, utom i fall där barnet utsätts för verklig och bevisad fara, efter att beslut om detta har fattats i samförstånd av de länder där föräldrarna och barnen har sitt ursprung.
35. Europaparlamentet begär att det i varje medlemsstat inrättas en ombudsman eller åtminstone en barnombudsman som ges tillräckliga befogenheter att få tillgång till alla handlingar och möjlighet att upphäva ett rättsligt beslut, i syfte att samordna klagomål och rättsliga svårigheter för föräldrar som separerar så att dessa inte på ett olagligt sätt utövar sina och sina barns påstådda rättigheter. Parlamentet tillägger att alla medborgare kan vända sig både till ombudsmannen i ursprungslandet och ombudsmannen i det land där medborgaren anser att hans eller hennes rättigheter har kränkts.
36. Europaparlamentet uppmanar de medlemsstater som inte har godkänt rådets beslut av den 12 juli 2010 om bemyndigande att upprätta ett fördjupat samarbete om tillämplig lag för äktenskapsskillnad och hemskillnad att godkänna beslutet, så att EU-medborgarna får samma rättigheter när det gäller valet av lagstiftning vid en skilsmässa. Parlamentet uppmanar också kommissionen att främja detta nya instrument under Europaåret för medborgarna, eftersom antalet skilsmässor över gränserna oundvikligen ökar parallellt med antalet äktenskap över gränserna.
37. Europaparlamentet anser att varje medborgare som anser sig ha fått sina rättigheter kränkta ska ha möjlighet att överklaga antingen på lokal, nationell eller europeisk nivå för

¹ Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldrans ansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000, EUT L 338, 23.12.2003, s. 1.

² Se bland annat framställning 1614/2009.

att ta strid för sina rättigheter.

38. Europaparlamentet uppmärksammar ännu en gång problemen för vissa EU-medborgare som bestämt sig för att utöva sin etableringsrätt enligt artikel 49 i EUF-fördraget och lagligen köpt fastigheter i Spanien. Köpen olagligförklarades sedan utan vederbörlig rättslig prövning eller skälig ersättning. Parlamentet uppmanar med eftertryck de spanska myndigheterna att noga granska tillämpningen av kustlagen (Ley de Costas) i syfte att se till att enskilda egendomsägares rättigheter inte påverkas, mot bakgrund av att äganderätten faller utanför EU:s behörighet då den är föremål för subsidiaritetsprincipen, som fastställs i fördragen.
39. Europaparlamentet påminner om den högst prioriterade frågan i utskottet för framställningar, nämligen att hitta en lösning på de långvariga problemen rörande fastigheter. Parlamentet påpekar att EU-medborgare, såväl ländernas egna medborgare som utländska, har råkat ut för ett antal allvarliga problem i samband med fastighetstransaktioner, bankgarantier och brott mot äganderätten, vilket har bidragit till bristande förtroende för den gränsöverskridande fastighetsmarknaden och till Europas ekonomiska problem. Parlamentet begär att EU:s principer om konsumentskydd och fri rörlighet utvidgas till att omfatta egendomsfrågor. Parlamentet upprepar också sin begäran om att rätten till lagligen förvärvad egendom respekteras till fullo.
40. Europaparlamentet är medvetet om att det finns ett antal hinder för EU-medborgarnas fulla utövande av sin rösträtt när de är bosatta i ett annat land än sitt eget. Rösträtten är den mest konkreta politiska rättigheten för unionsmedborgarna, och utövandet av den måste befrias från alla diskriminerande och försvårande formaliteter. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att göra medborgarna mer medvetna om denna rättighet genom riktade informationskampanjer inför varje val. Parlamentet välkomnar kommissionens strävan att underlätta förfarandet för EU-medborgare som ställer upp i val till Europaparlamentet i den medlemsstat där de är bosatta, och uppmanar kommissionen att genomföra tekniska förberedelser för att förbättra de mekanismer som förebygger dubbel röstning eller förlust av rösträtt. Parlamentet föreslår därför att man inför en europeisk röstlängd för valet till Europaparlamentet. Parlamentet stöder kommissionens åtgärder för att offentliggöra valresultaten vid val till Europaparlamentet samtidigt i alla medlemsstater. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att hitta bättre lösningar för att förbättra valbestämmelserna och att främja bästa praxis. Bland annat ett mer direkt deltagande av medborgarna genom europeiska politiska partier är ett avgörande steg för att uppnå ”mer” Europa och en verkligare demokrati.
41. Europaparlamentet föreslår att medlemskap i ett europeiskt politiskt parti erbjuds oftare när man ansluter sig till ett nationellt parti, i syfte att främja medborgarnas engagemang för europeisk politik.
42. Europaparlamentet anser att inrättandet av en fysisk och internetbaserad kontaktpunkt för medborgare, ”Ditt Europa”, har stor betydelse för enskilda personer som söker råd eller vill ha rättslig prövning, vare sig de är nya eller gamla invånare. Parlamentet bekräftar samtidigt att de nätverk för information och problemlösning som inrättats av kommissionen (som Europa Direkt, Solvit och Konsument Europa) på ett betydelsefullt sätt bidrar till att lösa klagomål som rör störningar på den inre marknaden eller begränsningar av EU-medborgares rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att marknadsföra dessa internetbaserade och lättillgängliga tjänster mer aktivt inte bara

genom att involvera befintliga stöd- och problemlösningstjänster på EU-nivå, utan i synnerhet också genom att på ett mer övergripande och aktivt sätt göra medborgarna mer medvetna om dem.

43. Europaparlamentet anser att gränsarbetarna, som drabbas hårt av byråkratin i medlemsstaterna, behöver bättre och mer specifik information om sina sociala och yrkesmässiga rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram informationsmaterial som på ett tydligt och enkelt sätt beskriver rättigheterna för alla EU-medborgare som flyttar, arbetar, studerar, handlar, reser och utövar sina politiska rättigheter över gränserna. Parlamentet anser att ett nytt medborgarbaserat system för alternativ tvistlösning som bygger på befintliga rådgivningsorgan och administrativa strukturer skulle räcka långt för att erbjuda konsumenterna prisvärda, ändamålsenliga och tillgängliga förfaranden för tvistlösning utanför domstol.
44. Europaparlamentet föreslår att kommissionen utreder hur EU-medborgarna önskar bli informerade om EU:s verksamhet, för att mer direkt möta deras förväntningar.
45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att förbättra informationen i hela EU om unionens verksamhet genom att öka antalet lokala informationspunkter.
46. Europaparlamentet begär att mängden handlingar som kräver en bestyrkt översättning i samband med rättsliga förfaranden hålls till ett absolut minimum för att inte fördröja medborgarens försvar och förorsaka alltför höga rättegångskostnader.
47. Europaparlamentet vill att alla EU-medborgare som säger sig vara offer för överdriven nit eller missbruk av dominerande ställning av de administrativa myndigheterna eller polismyndigheterna i en annan medlemsstat enkelt ska kunna vända sig till den nationella eller lokala myndighet som ansvarar för klagomål mot dessa myndigheter.
48. Europaparlamentet vill att kommissionen, som ger stöd till vänortssamarbete mellan europeiska städer, inte enbart tillhandahåller stöd till vänortssamarbete med de nya medlemsstaterna eller med tredjeländer, utan fortsätter att stödja de äldsta vänorterna, i syfte att säkra vänortssamarbetenas långsiktiga fortlevnad, som i dag är hotad.
49. Europaparlamentet anser att alla EU-medborgare har rätt till fri tillgång till neutral information av god kvalitet. Parlamentet följer med ytterst stor oro hur det skapas mediekontrollmyndigheter som har alltför nära koppling till den politiska makten.
50. Europaparlamentet anser att unionen mer regelbundet bör kommunicera via tv, som är en viktig spridare av information. Parlamentet gläds därför åt att extra budgetmedel anslås till Euronews.
51. Europaparlamentet välkomnar kommissionens nya förslag om att stärka det skydd som ges till EU-medborgare av diplomatiska och konsulära myndigheter i en annan medlemsstat, framför allt genom att förtydliga när en medborgare inte anses vara representerad och ange vilken typ av stöd som medlemsstaterna normalt erbjuder vid behov.
52. Europaparlamentet ser positivt på kommissionens upprättande av e-juridikportalen, där nyttigt information om rättsliga förfaranden och arrangemang i varje medlemsstat samlas.

53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att samarbeta med utskottet för framställningar när den utarbetar en ny rapport om medborgarskapet 2013. Parlamentet klargör i detta sammanhang att utskottet för framställningar, innan rapporten offentliggörs, kritiskt kommer att granska de resultat som uppnåtts när det gäller att stärka medborgarskapet, särskilt på grundval av de framställningar som lämnats till utskottet, och uppmana kommissionen att vid behov vidta ytterligare åtgärder.
54. Europaparlamentet välkomnar kommissionens förslag att utropa 2013 till "Europaåret för medborgarna", vilket skulle öka och fördjupa medvetenheten om de rättigheter och fördelar som är kopplade till unionsmedborgarskapet. Kommissionen uppmanas att – i samverkan med lokala, regionala och nationella myndigheter samt företrädare för civilsamhället – utnyttja detta tillfälle till att öka sina insatser för att skydda och främja medborgarnas rättigheter och på så sätt stärka EU:s ställning och bilden av ett EU som försvarar och gynnar medborgarnas rättigheter. Parlamentet betonar vikten av att utnyttja den strategiska potentialen hos Europaåret 2013 för att påskynda de samhällspolitiska förändringar som behövs för att bemöta medborgarnas brist på tillförsikt, som ytterligare har förstärkts av de ekonomiska kriserna. Parlamentet vill också att unionsmedborgarskapet betraktas som en prioritering för det sittande ordförandeskapet i Europeiska unionens råd. Parlamentet hoppas att man under Europaåret för medborgarna 2013 kommer att ta itu med EU:s socioekonomiska problem och verka för en marknad som tjänar medborgarna, samtidigt som man i hög grad ökar allmänhetens förståelse av vad det innebär att vara EU-medborgare.
55. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att under 2012 lansera en tävling på unionsnivå i syfte att skapa en logotyp för Europaåret för medborgarna.
56. Europaparlamentet uppmanar parlamentet och rådet att se till att medlemsstaterna har tillräckliga budgetmedel för att säkerställa att Europaåret för medborgarna 2013 och därtill knuten verksamhet, i synnerhet sådan som rör medier, avlöper smidigt, så att de fastställda målen kan uppnås.
57. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och Europeiska ombudsmannen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.